

Олена Сергіївна Овчаренко-Пешкова

Здоров'язбережувальні технології як засіб формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва

УДК 78.011.3-051.:784+615(043)
DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2023-2.8>

Олена Сергіївна Овчаренко-Пешкова
аспірантка кафедри методики
музичного виховання,
співу та хорового диригування
Криворізький державний педагогічний
університет
ORCID: 0009-0002-0722-1327

У статті розглянуто результати дослідження впливу здоров'язбережувальних технологій на формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва. З'ясовано, що формування художньо-творчої компетентності учнів засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках музичного мистецтва ще не достатньо обґрунтовано й розкрито в теорії музичної освіти. Тому, метою статті є теоретичне обґрунтування перспектив застосування здоров'язбережувальних технологій як засобу формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва. Для досягнення мети використано комплекс таких теоретичних методів, як: аналіз, конкретизації, порівняння і синтезу, обґрунтування й узагальнення. Здійснено потрактування понять «здоров'язбережувальні технології», «художньо-творча компетентність учнів». Здоров'язбережувальну технологію розглянуто як комплекс форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, метою і результатом якої є збереження і примноження здоров'я дитини. Художньо-творчу компетентність учня визначено як динамічне утворення, якому притаманний розвиток і вдосконалення, що базується на художньо-естетичному світогляді, знаннях, уміннях, здатностях інтегрувати дві складові – художню як прояв художнього мислення особистості в діалогічному спілкуванні з мистецтвом та творчу – як прояв приймати нестандартні, креативні, неочікувані рішення в освітніх ситуаціях та мистецькому навчанні. За результатами дослідження проаналізовано існуючі класифікації здоров'язбережувальних технологій, обґрунтовано доцільність поєднання процесів художньої творчості і здоров'язбереження, інтеграція яких забезпечує значний синергетичний вплив на особистісне становлення учнів, формування їх художньо-творчої компетентності на уроках музичного мистецтва, яка є основою для життєтворчої позитивної позиції учнів.

Ключові слова: арт-терапія, вокалотерапевтичні технології, здоров'язбережувальні технології, майбутні вчителі музичного мистецтва, музикотерапія, художньо-творча компетентність, учні основної школи.

Постановка проблеми. У сучасних складних умовах воєнного часу, коли українські діти на рівні з дорослими переживають значне психологічне навантаження, пов'язане з вторгненням російської навали, велика увага приділяється здоров'язбережувальним технологіям художньо-творчого спрямування, які націлені на гармонізацію внутрішнього світу дитини.

Відомо, що використання творчості, особливо в опануванні музичного мистецтва, позитивно впливає на оздоровлення людини, гармонізує її внутрішній світ. Разом з тим, існує і могутній зворотний процес – застосування здоров'язбережувальних технологій у процесі здобуття освіти спрямовує життя дитини як на здоровий спосіб життя, так і на досягнення різнобарв'я його проявів, зокрема – на художньо-творче вдосконалення, яке приносить істинне задоволення й радість, і, відповідно – здоров'я. Доцільно згадати слова А. Маслоу (Maslow, 1943), про те, що здорова людина – це людина щаслива, яка живе в гармонії з собою, не відчуває внутрішнього розладу, захищається, але не нападає першою ні на кого і задовольняє свої потреби на різних рівнях особистісного прояву, як: фізіологічні потреби,

потреба в безпеці, почуття любові, повага; важливість самоактуалізації, позитивні стосунки із оточенням. Тому, здоров'язбережувальні технології мистецького спрямування, які особливо доцільно застосовувати на уроках музичного мистецтва, мають значний вплив на формування художньо-творчої компетентності учнів. Музичне мистецтво має значний потенціал у детермінованості художньо-творчих процесів і здоров'язбереження, що потребує окремого наукового дослідження.

Огляд літератури. До проблем впливу технологізації освітнього процесу на формування компетентності особистості сьогодні прикута увага провідних вітчизняних вчених (О. Антонова, С. Гончаренко, О. Савченко, С. Сисоєва, О. Пехота, та ін.). Впровадженню педагогічних технологій у мистецькій освіті, спрямованих на формування компетентності майбутніх учителів музичного навчання, учнів основної школи у процесі художньої творчості присвячені сучасні праці дослідників (В. Лабунець, Л. Масол, В. Міщанчук, О. Москви, Н. Овчаренко, О. Олексюк, О. Чеботаренко та ін.). Використання здоров'язбережувальних технологій мистецького навчання у закладах загальної середньої освіти, з притаманною їм арт-терапевтичною функцією

стало предметом наукових досліджень зарубіжних і українських науковців в сфері музично-педагогічної освіти (Л. Гавриленко, Н. Гребенюк, Р. Добровольська, Н. Кьон, Лі Ліцюань, О. Лобова, Н. Овчаренко, Н. Осборн, Ю. Ніколаєвська, А. Растрігіна, Чжу Цянь, Юйань Шаоцянь та ін.). Разом з тим, проблема застосування здоров'язбережувальних технологій в галузі загальної музичної освіти на цей час тільки починає досліджуватися вченими. Аналіз сучасних дослідницьких праць свідчить, що формування художньо-творчої компетентності учнів засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках музичного мистецтва ще не достатньо обґрунтовано й розкрито в теорії музичної освіти.

Тому, **метою статті** є теоретичне обґрунтування перспектив застосування здоров'язбережувальних технологій як засобу формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва.

Завданнями дослідження було: виявлення сутності понять «здоров'язбережувальні технології», «художньо-творча компетентність учнів» у науковому дискурсі; здійснення аналізу існуючих класифікацій здоров'язбережувальних технологій; обґрунтування впливу здоров'язбережувальних технологій на формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва.

Методологія дослідження базується на всезагальних положеннях щодо детермінації всіх предметів та зв'язків; причинності появи нової якості; усебічного розвитку особистості; гуманізації і гуманітаризації загальної середньої освіти; ідеях і принципах компетентнісного, технологічного і творчого наукових підходів. Для досягнення мети використано комплекс теоретичних методів таких, як: аналіз, конкретизації для виявлення сутності понять дослідження; порівняння і синтезу для здійснення класифікації здоров'язбережувальних технологій; обґрунтування й узагальнення для обґрунтування впливу здоров'язбережувальних технологій на формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва.

Результати та їх обговорення. Теоретичне обґрунтування перспектив застосування здоров'язбережувальних технологій як засобу формування художньо-творчої компетентності учнів на уроках музичного мистецтва обов'язково передбачає з'ясування термінологічного поля зазначеної проблеми. Визначення поняття «здоров'язбережувальні технології» показало багатовекторність у його розумінні, що зумовлено багатозначністю розуміння терміну «технологія», «педагогічна технологія».

У словниковій літературі дефініція «технологія» тлумачиться, як: *techne*, що з грецької перекладається як мистецтво, майстерність та *logos* – слово, знання, наука (Яременко, Сліпущко, 2006). За доцільної думки О. Антонової, термін «техно-

логія» з'явився у середині ХХ століття у вітчизняній та зарубіжній теорії й практиці виховання і був запозичений із інженерно-технічної сфери. Під технологією розуміється науковий опис способів певного типу і виду виробництва та певна сукупність методів, необхідних для здійснення процесу виробництва (Антонова, 2015). Щодо поняття «педагогічна технологія», то в педагогіці ХХІ століття, слушно зазначає О. Москва, є одним із найбільш актуальних і вживаних понять, яке ще формується у своєму етимологічному сенсі (Москва, 2021). Частіше під педагогічною технологією розуміється спеціальний набір форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, системно використовуваних в освітньому процесі на основі декларованих психолого-педагогічних установок, що приводить завжди до досягнення прогнозованого освітнього результату з допустимою нормою відхилення (Антонова, 2015). За думки С. Сисоєвої в основі педагогічної технології лежать ідеї діяльнісного підходу, оскільки вона є комплексною інтегративною системою, яка охоплює операції та дії, що забезпечують педагогічне ціле визначення, змістові, інформаційно-предметні та процесуальні аспекти, спрямовані на засвоєння систематизованих знань тих, хто навчається, передбачені цілями навчання (Сисоєва, 2011, с. 148).

Проектуючи наукове знання щодо педагогічної технології на сферу музичної педагогіки, О. Олексюк визначає специфічні риси педагогічної технології (Олексюк, 2006), а саме: висування цілей навчання, постановка діагностичної мети навчання, яка передбачає дії та ставлення учня; навчальний матеріал, відповідно до цілей, поділяють на логічно пов'язані ланки; можливість відтворення навчального циклу, що складається з таких компонентів організований: постановка мети навчання; попереднє оцінювання рівня навченості й вихованості; навчання та виховний вплив; сукупність процедур і коригування згідно з результатами зворотного зв'язку.

У науковій праці І. Усатової, присвяченій соціально-історичним аспектам розвитку здоров'язбережувальних технологій у системі освіти, доцільно зазначено, що таке поняття відносно молоде, однак перші спроби його тлумачення сягає корінням у глибину віків (І. Усатова, 2016). Науковець акцентує увагу на тому, що розповсюдження нового поняття «здоров'язбережувальні технології» у педагогіці було пов'язано з відповіддю на технологізацію процесу навчання, яка захопила педагогічні системи розвинених країн світу, а також необхідністю створення різноманітного спектра оптимальних умов для дітей та учнівської молоді, що забезпечують їхнє здоров'я.

На доцільну думку Т. Мостіпаки, здоров'язбережувальна технологія – це «діяльність, яка спрямована на побудову взаємозв'язків між осві-

тою і вихованням, коли виховання переходить у людинотворчий процес, що спрямований на збереження і примноження здоров'я дитини» (Мостіпака, 2014). Здоров'язбережувальні технології, як окреслює дослідниця, передбачають раціональну організацію навчального процесу, раціонально організований руховий режим, оптимальні умови навчання в школі, відповідність фізичного і навчального навантаження віковим можливостям дитини. На наш погляд, здоров'язбережувальна технологія – це комплекс форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, метою і результатом якої є збереження і примноження здоров'я дитини.

Другим завданням дослідження було проаналізувати існуючі класифікації здоров'язбережувальних технологій в науковому дискурсі. Аналітичний огляд наукових праць дозволив вирізнити з-поміж значної кількості існуючих класифікацій наступні:

– класифікація Ващенко О. (Ващенко, 2006): здоров'язбережувальні технології, що створюють безпечні умови для навчання та праці та ті, що сприяють вирішенню завдань раціональної організації виховного процесу, відповідності навчального та фізичного навантажень можливостям людини; – оздоровчі технології, спрямовані на вирішення завдань зміцнення фізичного здоров'я, підвищення ресурсів здоров'я; технології навчання здоров'ю; виховання культури здоров'я;

– класифікація О. Пилипишина (Пилипишин, 2015): технології організаційно-педагогічні, які стосуються структури навчального процесу, запобігання стану перенапруження й перевтомлення, позбавлення гіподинамії тощо; технології психолого-педагогічні, які пов'язуються з безпосередньою педагогічною практикою; технології навчально-виховні, які стосуються формування свідомої культури здоров'я, прихильності здоровому способу життя, профілактики шкідливих звичок, захворювань тощо;

– класифікація китайського вченого Юйань Шаоцян (Юйань Шаоцян (2022): технології саногенного й валеологічного спрямування; технології сугестопедичного спрямування; вокалотерапевтичні технології; технології, які спрямовуються на створення гігієнічно-здоров'язбережувальних умов навчання; технології, які мають застосуватися студентами у власній педагогічній діяльності, у процесі навчання співу школярів.

Класифікація Шаоцян Юйань найбільше відповідає нашому уявленню про класифікацію здоров'язбережувальних технологій у роботі з учнями на уроках музичного мистецтва. Науковець відмічає, що останнім часом значна увага приділяється арт-терапії й арт-педагогіці, у яких враховуються потенційні можливості впливу мистецьких видів діяльності на емоційні й інтелектуальні процеси та вдосконалення психічних станів особистості (Шаоцян Юйань, 2021).

Сьогодні у сфері музичної освіти різних країн широко застосовуються здоров'язбежувальні технології музикотерапевтичного, зокрема вокалотерапевтичного спрямування для оздоровлення дітей і дорослих. Сучасні вчені слушно зазначають, що здоров'язбережувальні вокальні технології сприяють формуванню вокальної культури співака, прививають потребу в дотриманні вокального режиму, сприяють усвідомленню процесів звукоутворення та звуковедення (Ovcharenko, N., Samoilenko, O., Moskva, O., & Chebotarenko, O. (2020)).

З метою визначення впливу здоров'язбережувальних технологій на формування художньо-творчих знань, умінь, здатностей учнів на уроках музичного мистецтва логічно розглянути сутність художньо-творчої діяльності як основи художньо-творчої компетентності учнів. У складі структури компетентностей, якими опановують учні на уроках музичного мистецтва, особливо вагомою є художньо-творча компетентність, що включає дві складові – художню, як здатність учня самостійно вирішувати завдання, пов'язані з художнім сприйняттям та інтерпретацією творів мистецтва різних видів і жанрів, а також зі знаннями і вміннями в різних видах художньої діяльності та творчу, як здатність вирішувати типові та незвичайні завдання музичного навчання залежно від ситуації інноваційними й нестандартними способами та прийомами (Білецька, Сопіна, Підварко, 2021).

Вагомий вплив на активізацію художньо-творчої діяльності учнів на уроках музичного мистецтва мають такі здоров'язбережувальні технології, як: *казкотерапія* з використанням музичного мистецтва, коли діти самі створюють сюжет, образи, мелодії і слова для героїв музичних казок; *музикотерапія*, застосування якої передбачає художньо-творче сприймання й інтерпретацію визначених творів мистецтва, спрямованих на гармонізацію емоційно-вольової сфери учнів та різновид музикотерапії – *вокалотерапія* – яка дає можливість поєднати завдання, тренінги для розвитку голосу, співацького дихання, звільнення від психофізіологічних зажимів із творчими вправами й тренінгами, спрямованими на розвиток художньо-образної уяви, творчого мислення учнів; танцювально-рухова і артистична терапія – забезпечує комплексне навчання учнів пластичним рухам, жестикуляції, міміки під музику через сприймання й відтворення її художніх образів, використання такої технології сприяє формуванню вмінь імпровізації; сугестивні технології або технології навіювання, спрямовані на активізацію здатності до емоційно-вольової саморегуляції учнів, під час творчого виступу на сцені, використання яких забезпечує здатність до застосування креативного підходу в стресових ситуаціях. Тож, саме поєднання процесів художньої творчості і здоров'язбереження має значний синергетичний вплив на особистісне становлення

учнів, формування їх художньо-творчої компетентності, яка є основою для життєтворчої позитивної позиції дітей.

Вважаємо слушним погляд Л. Масол, яка широко розглядає сутність художньо-творчої діяльності і вважає, що вона є входженням людини в культуру, відповідно, функції культури ідентичні функціям художньо-творчої діяльності особистості, як-от: пізнавально-комунікативна функція, функція соціальної інтеграції; функція організації людей в їхній колективній життєдіяльності; рекреаційна функція (психічна реабілітація і релаксація) (Масол, 2006). Дещо вужче, тлумачить зазначене поняття К. Зуб, який доцільно стверджує, що художньо-творча діяльність є естетичним видом діяльності, до результатів і продуктів якої відносяться твори мистецтва. Художньо-творчу діяльність вітчизняний вчений вбачає в спрямуванні всіх видів навчально-виховної діяльності на всебічний розвиток та удосконалення особистості (Зуб, 2011, с. 140–142).

Аналіз наукових досліджень дав змогу з'ясувати, що поняття «художньо-творча компетентність» тільки починає входити в науково-термінологічне поле мистецької освіти. У дослідженні А. Івершинець дається трактування сутності художньо-творчої компетентності вихователя через визначення структурних компонентів зазначеного явища, а саме, що зазначена компетентність є комплексною характеристикою особистості, яка забезпечує високу результативність освітнього процесу з передачі художньо-творчого досвіду вихованцям й охоплює такі компоненти: сформовану мотивацію до художньо-творчої діяльності; спрямованість до естетичного перетворення навколишнього простору; художньо-естетичні знання, уміння (теоретичні знання і практичні вміння з малюнку, кольорознавства, композиції) у їх актуальному виявленні; досвід практичної художньої діяльності; готовність щодо художньо-творчого навчання, виховання й розвитку учнів (Івершинець, 2019). М. Білецька, Я. Сопіна, Т. Підварко визначають художньо-творчу компетентність як таку, що включає наступні якості особистості: здатність до творчості, вирішення проблемних і креативних завдань; винахідливість, гнучкість і критичність розуму; самобутність і впевненість у собі; здатність ставити і вирішувати нестандартні завдання; здатність до аналізу, синтезу, комбінування; усвідомленість уявлень про жанри та виразні засоби музичного мистецтва; розвиток композиційного мислення, уяви, естетичного сприйняття дійсності мистецтва; розвиток уваги, спостережливості; емоційний відгук на музичний твір; самостійна творча діяльність і художньо-творчі уміння (Білецька, Сопіна, Підварко, 2021). Художньо-творча компетентність учня є динамічним утворенням, якому притаманний розвиток і вдосконалення, що базується на художньо-естетичному світогляді, зна-

ннях, уміннях, здатностях інтегрувати дві складові – художню як прояв художнього мислення особистості в діалогічному спілкуванні з мистецтвом та творчу – як прояв приймати нестандартні, креативні, неочікувані рішення в освітніх ситуаціях та мистецькому навчанні.

Для забезпечення ефективності формування художньо-творчої компетентності учнів засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках музичного мистецтва зростає необхідність у підготовці майбутніх учителів музичного мистецтва до формування зазначеного явища в учнів засобами здоров'язбережувальних технологій у закладах загальної середньої освіти. Так, у Криворізькому державному педагогічному університеті, Київському університеті імені Бориса Грінченка в процесі професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з вокального класу, музичного інструменту студенти опановують інструментальний репертуар, рекомендований для дітей, які мають емоційні й фізіологічні розлади.

Наприклад, з музичного інструменту студенти опановують репертуар для учнів молодшого шкільного віку: музичні твори спрямовані на розкриття двох основних семантичних сфер – лірику та гру, де панує світло та гармонійна безконфліктна атмосфера; учнів середнього шкільного віку підібрані музичні твори, які наповнені більш різноманітною образною сферою, що не містить контр,астро-конфліктних зіставлень; учнів старшого шкільного віку – з притаманною жанровою програмністю (прелюдії, сарабанда, павана, коліскова тощо). Такий репертуар не тільки сприяє формуванню позитивного сприймання дітей, але й викликає у них художнє сприймання, навчає їх творчості, бажанню самим займатися художньо-творчою діяльністю (Sysoeva, Ovcharenko & Chebotarenko, 2020).

У вокальному класі студенти, готуючись до інклюзивного навчання дітей музичному мистецтву, опановують технологіями навчання співу, спрямованими на налагодження інтелектуального, емоційного й фізіологічного зав'язків, тобто – на їх гармонізацію. Саме такою є розвивально-корегувальна технологія навчання співу, яку можна використовувати в інклюзивних класах різних за віком учнів на уроках музичного мистецтва та в позаурочній діяльності. Метою технології є соціалізація, формування художньо-творчої компетентності учнів, розвиток і корекція психофізіології дітей засобами вокального мистецтва. Розвивально-корегуюча технологія навчання співу включає початковий, основний та результативний етапи застосування. На *початковому* етапі здійснюється формування змісту, обрання форм, здоров'язбережувальних і творчих методів навчання, відповідних до освітніх потреб учнів молодшого, середнього, старшого шкільного віку. На *основному* – застосовуються зміст навчального матеріалу, форми,

методи, також, відповідно до віку. *Результативний етап* – виявляються навчальні здобутки учнів, аналізуються результати впровадження технології, визначаються позитивні й негативні моменти в її застосуванні. Змістом означеної технології є навчальний вокальний репертуар, підбір якого залежить від врахування ступеню порушення інтелекту, складних порушень психофізіологічного розвитку дітей, які навчаються в інклюзивному класі, а також – їх вікових особливостей. Для учнів молодшого, середнього і старшого шкільного віку підібрано вокальні твори – народні дитячі пісні та твори композиторів, які наповнені світлим, радісним світовідчуттям, мають ігровий та хореографічний потенціал і не містять драматургічних конфліктів, контрастних музичних образів. Особливе значення в успішній реалізації розвивально-коригувальної технології мають методи навчання співу для роботи з дітьми, які потребують особливої уваги та авторські вокально-розвивальні й вокально-корекційні методи. Для майбутніх учителів музичного мистецтва, також, важливо опанувати вміннями аналізувати навчальні результати, визначати позитивні й негативні моменти в її застосуванні; здійснювати діагностику й контроль для виявлення художньо-творчих здобутків учнів засобами здоров'язбережувальних технологій.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На основі аналізу наукової літератури з'ясовано сутність понять «здоров'язбережувальні технології», «художньо-творча компетентність учнів». Здоров'язбережувальну технологію розглянуто як комплекс форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, метою і результатом якої є збереження і примноження здоров'я дитини. Художньо-творчу компетентність учня визначено як динамічне утворення, якому притаманний розвиток і вдосконалення, що базується на художньо-естетичному світогляді, знаннях, уміннях, здатностях інтегрувати дві складові – художню як прояв художнього мислення особистості в діалогічному спілкуванні з мистецтвом та творчу – як прояв приймати нестандартні, креативні, неочікувані рішення в освітніх ситуаціях та мистецькому навчанні. За результатами дослідження проаналізовано існуючі класифікації здоров'язбережувальних технологій, обґрунтовано доцільність поєднання процесів художньої творчості і здоров'язбереження, інтеграція яких забезпечує значний синергетичний вплив на особистісне становлення учнів, формування їх художньо-творчої компетентності на уроках музичного мистецтва, яка є основою для життєтворчої позитивної позиції учнів. Подальші наукові розвідки будуть спрямовано на проведення педагогічного експерименту з формування художньо-творчої компетентності учнів засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках музичного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

- Антонова, О. Є. (2015). Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. *Сучасні технології в освіті*. Київ, 8-15.
- Білецька, М. В., Сопіна, Я. В., Підварко, Т. О. (2021). Формування художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі професійної підготовки. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2 (38), 96–100.
- Ващенко, О. (2006). Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі. *Здоров'я та фізична культура*. № 8, 1–6.
- Зуб, К. К. (2011). Художньо-творча діяльність майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В.О. Сухомлинського*. 1, Вип. 33, 140–143.
- Івершинець, А. Г. (2019). Художньо-творча компетентність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти як педагогічна проблема. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 5(69), 78–83.
- Масол, Л. М. (2006). *Загальна мистецька освіта: теорія і практика*. Київ: Промінь.
- Москва, О. М. (2021). Формування технологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки. Дис... д-ра філ.: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), Одеса.
- Мостіпака, Т. П. (2014). Підготовка майбутніх учителів біології до використання здоров'язбережувальних технологій. *Вісник Житомирського державного університету*. 6 (78).
- Новий тлумачний словник української мови* (2006). В. Яременко, О. Сліпущко (уклад.). Київ: Аконті.
- Олексюк О. М. (2016) *Музична педагогіка*. Київ: КНУКІМ.
- Білецька, М. В., Сопіна, Я. В., Підварко, Т. О. (2021). Формування художньо-творчої компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі професійної підготовки. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2 (38), 96–100.
- Усатов, І. (2016). Соціально-історичні аспекти розвитку здоров'язбережувальних технологій у системі освіти. *Науковий огляд*. 10 (31). Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/217450831.pdf>
- Шаоцян, Юйань. (2021). Специфіка реалізації здоров'язбережувальних технологій у процесі вокальної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 6 (110), 381–390.
- Шаоцян, Юйань. (2022). Формування вокально-фахової компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва на засадах здоров'язбережувальних технологій. Дис... д-ра філ.: 014 Середня освіта (Музичне мистецтво), Одеса.
- Maslow, A. H. (1943). Theory of human motivation. *Psychological Review*, 50 (4), 370-396
- Ovcharenko, N., Samoilenko, O., Moskva, O., & Chebotarenko, O. (2020). Innovative Technologies in Vocal Training: Technological Culture Formation of Future Musical Art Teachers. *Journal of History Culture and Art Research*, 9(3), 115-126. doi: <http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v9i3.2729> (Web of Science).
- Svetlana Sysoeva, Natalia Ovcharenko, Olha Chebotarenko. (2020). Professional training of future music art teachers for inclusive education: theoretical and technological aspects. SHS Web of Conferences 75, 04006 (2020), ICHTML 2020. DOI: <https://doi.org/10.1051/shsconf/20207504006> (Published online 26 March 2020).

Health protection technologies as a means of forming artistic and creative competence of students in music lessons

Olena Serhiivna
Ovcharenko-Peshkova

Postgraduate Student at the Department
of Methods of Music Education, Singing
and Choral Conducting
Kryvyi Rih State Pedagogical University
ORCID: 0009-0002-0722-1327

The article examines the results of research into the impact in the health-saving technologies on the formation of artistic and creative competence in students on music lessons. It was found that the formation of artistic and creative competence is not yet sufficiently substantiated and disclosed of students by means of health-saving technologies in music lessons in the theory of music education. Therefore, the purpose of the article is the theoretical substantiation of the prospects for the use of health-saving technologies as a means of forming the artistic and creative competence of students in music lessons. Achieving the goal, a set of theoretical methods was used, such as: analysis, specification, comparison and synthesis, justification and generalization. Interpretation of the concepts "health-saving technologies", "artistic and creative competence of students" was carried out. Health-saving technology is considered as a complex of forms, methods, teaching methods and educational tools, the purpose and result of which is to preserve and increase the health of the child. The artistic and creative competence of a student is defined as a dynamic education, which is characterized by development and improvement, based on an artistic and aesthetic worldview, knowledge, skills, and the ability to integrate two components - artistic as a manifestation of the artistic thinking of an individual in dialogic communication with art, and creative - as a manifestation of accepting non-standard, creative, unexpected solutions in educational situations and art education. Based on the results of the study, the existing classifications of health-preserving technologies were analyzed, the feasibility of combining the processes of artistic creativity and health preservation was substantiated, the integration of which provides a significant synergistic effect on the personal development of students, the formation of their artistic and creative competence in music lessons, which is the basis for a life-creating positive student positions.

Key words: art therapy, vocal therapy technologies, health care technologies, future teachers of musical art, music therapy, artistic and creative competence, primary school students.